

> Retouradres

DG Water en Bodem

Postbus 20901

2500 EX Den Haag

**Omgeving, Dienstverlening
en Vergunningverlening**

Netwerken leefomgeving en
wonen

Contactpersoon

Bijlage(n)

1

Datum 10 juli 2024

Betreft

Werkzaamheid "ontwerpen, installeren en beheren van
het bovengrondse deel van bodemenergiesystemen"

Geachte

Op 24 mei jl. ontving ik uw verzoek een handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets (HUF-toets) uit te voeren op de beoordelingsrichtlijn (6000 21) die van toepassing is op de werkzaamheid "ontwerpen, installeren en beheren van het bovengrondse deel van bodem energiesystemen".

In deze brief informeer ik u over de resultaten van de uitgevoerde HUF-toets. Voor een aantal meer specifieke opmerkingen verwijs ik naar de bijlage bij deze brief. Overigens is de reikwijdte van de wetgeving breder en beslaat deze HUF toets enkel het deel waar de ILT op toe ziet.

Handhaafbaarheid

Deze beoordelingsrichtlijn mist een beschrijving van duidelijke eisen en is daardoor niet handhaafbaar. Zo zijn er geen eisen opgenomen waaraan het "bewijs van vakmanschap" bij ontwerp, installatie en beheer van het bovengrondse deel van een bodemenergiesysteem voor individuele woningen moet voldoen

Uitvoerbaarheid

Deze beoordelingsrichtlijn bevat veel doorverwijzingen naar technische documenten (ISSO) die niet openbaar zijn. Ook vraagt toezicht op dit normdocument extra inspanning en specifieke scholing van het kennis- en ervaringsniveau van de inspecteurs. De ILT beschikt op dit moment nog niet over deze benodigde kennis om haar taak op technische aspecten goed uit te voeren. Verder is, zoals ook aangegeven in ons signaal bodemenergie¹, een goede registratie van wanneer en waar werkzaamheden plaatsvinden belangrijk om toezicht goed te kunnen uitvoeren, dat ontbreekt nu nog.

Fraudebestendigheid

De herziening heeft geen invloed op de fraudebestendigheid van wet- en regelgeving. Het normdocument lijkt voldoende fraudebestendig

¹ [Risico's bij de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen | Signaalrapportage | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)

Graag verneem ik uw reactie op deze brief evenals de definitieve tekst van de regelgeving.

De (plv) Inspecteur-generaal Leefomgeving en Transport,

CHECKLIST HUF-TOETS

Toetsonderwerpen HUF-toetsen

De onderstaande onderwerpen komen aan de orde bij het uitvoeren van een toets.

Om wet- en regelgeving te kunnen handhaven is een aantal zaken essentieel:

- er moet een toezichthouder zijn aangesteld;
- er moeten heldere en eenduidige normen zijn;
- het moet duidelijk zijn tot wie deze normen zijn gericht;
- de toezichthouder moet over een adequaat handhavingsinstrumentarium beschikken.

Dit toetskader is voor het onderdeel Uitvoerbaarheid gebaseerd op [SCOPAFIJTH](#) (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie en Huisvesting)

Informatie

Onderhavige regelgeving	Besluit bodemkwaliteit (KWALIBO) BRL 6000 21
Beoordelaar(s)	Team bodem en bouwstoffen;
Deadline	26 juni 2024
Extra info	Herziening BRL 600 21
Korte samenvatting regelgeving	De BRL 6000 21 is opgenomen in het Besluit- en Regeling bodemkwaliteit en is van toepassing op de werkzaamheid "ontwerpen, installeren en beheren van het bovengrondse deel van bodemenergiesystemen"
Verantwoordelijk afdelingshoofd	Toezicht milieu

1 Handhaafbaarheid

Het aspect handhaafbaarheid richt zich op de vraag of de wetgeving voldoende handvatten biedt om te kunnen handhaven op de normen die in de wetgeving zijn opgenomen. Dit aspect wordt vanuit drie invalshoeken beoordeeld: de wetgeving zelf, de naleving door de [Normadressaat](#) en de handhaving door de toezichthouder(s).

1.1 Wetgeving

1. Is de regeling duidelijk en specifiek geformuleerd?	Ja, Regelgeving Bbk wordt met de herziening niet aangepast, alleen de BRL zelf.
2. Zijn de begripsomschrijvingen duidelijk en specifiek geformuleerd en in overeenstemming met begripsomschrijvingen in gerelateerde regelgeving?	Nee. Zo is onduidelijk wat het "bewijs van vakmanschap" inhoudt en hoe die moet worden verkregen (zie opmerking). Daarnaast wordt verwezen naar vervallen wetgeving. (zie opmerking).
3. Zijn de normen waar het in de regeling om gaat duidelijk?	Ja
4. Zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden duidelijk vastgelegd?	De herziening van de BRL 6000 21 heeft geen invloed op de verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Deze zijn ongewijzigd vastgelegd in de kwalibo-regelgeving.

1.2 Naleving door Normadressaat

1. Is duidelijk tot wie de norm is gericht? (Normadressaat), is de doelgroep duidelijk afgebakend?	Ja. De doelgroep betreft erkende bedrijven die werkzaamheden verrichten aan het bovengrondse deel van bodemenergiesystemen.
2. Is de norm uitvoerbaar (haalbaar/realistisch) voor de Normadressaat?	Nee De wijziging in bijlage 4 is nog niet uitvoerbaar, toetsbaar en handhaafbaar (zie opmerking)
3. Is duidelijk hoe de norm moet worden nageleefd?	Ja.
4. Is overschrijding van de norm eenvoudig en eenduidig door de Normadressaat vast te stellen?	Ja
5. Zijn de lasten voor de Normadressaat duidelijk?	Er worden geen extra lasten voorzien voor de normadressaat bij deze herziening.
6. Zijn er ontwijkingsmogelijkheden voor de naleving van de norm?	Ja, op het gebied van "bewijs vakmanschap" (bijlage 4)

1.3 Handhaving door de toezichthouder

1. Is duidelijk welke organisaties de ontwerp-regelgeving zullen uitvoeren/handhaven?	Ja. De herziening heeft daar geen invloed op.
2. Is de norm uitvoerbaar/handhaafbaar?	Nee. Bijlage 4, niet duidelijk hoe een bewijs van vakmanschap wordt afgegeven.
3. Is overschrijding van de norm eenvoudig en eenduidig door de toezichthouder(s) vast te stellen ?	Nee. Er is sprake van privaat en bestuurlijk toezicht. De deskundigheid / technische kennis over installaties wordt in eerste instantie getoetst door een private partij (certificerende instantie). Een toezichthouder mag er in principe van uitgaan dat de certificerende instantie haar werk naar behoren uitvoert. Het werk van de certificerende instantie wordt getoetst door de Raad van Accreditatie en, indien noodzakelijk de ILT. Het vaststellen of een deskundige voldoende kennis heeft kost tijd. Daarnaast zou een toezichthouder moeten beschikken over technische kennis van installaties. Die kennis is nu niet beschikbaar bij het team dat op de BRL toeziet.

	<p>De ILT krijgt geen bericht/ melding waar deze werkzaamheden plaatsvinden.</p> <p>De voorgenomen herziening heeft geen invloed op de huidige werkwijze vanuit toezichthouders die nu vooral is gericht op het verkrijgen van bodemsignalen over niet erkende bedrijven. Prioriteit van toezicht bij de ILT ligt bij het ondergrondse deel van bodemenergiesystemen in verband met de milieurisico's.</p>
4. Is duidelijk hoe de handhaving van de norm moet plaatsvinden? Beschikt de toezichthouder over een toereikend instrumentarium (binnen het Interventiekader) om te kunnen handhaven?	Handhaving vanuit de ILT zal ongewijzigd plaatsvinden
5a. Over welke persoonsgegevens moet de ILT kunnen beschikken en moet de ILT vastleggen? 5b. Voorziet de wetgeving in de bevoegdheid deze gegevens uit te wisselen en/of vast te leggen? Denk bijvoorbeeld aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	<p>5a. Vakbekwaamdheid van personen die het bovengrondse deel van bodemenergiesystemen ontwerpen, installeren en beheren. Dit wordt alleen vastgelegd indien onderzoek plaatsvindt naar aanleiding van vermeende overtredingen.</p> <p>5b. Vanuit de wetgeving geldt er geen registratieplicht voor personen, alleen voor het erkende bedrijf waar de personen voor werken. De AwB regelt dat voor het uitvoeren van de toezichthoudende zaak deze gegevens wel gevorderd mogen worden om vast te stellen of aan de eisen wordt voldaan.</p>
6. Is de ingangsdatum van de regeling zodanig vastgesteld dat de voorbereidingstijd voor handhavende organisaties voldoende is?	<p>Ja.</p> <p>Het herziene BRL is nog niet beschikbaar voor de erkende bedrijven. Bij aanwijzing zal deze direct van kracht worden. Er geldt voor de bedrijven een overgangstermijn van 18 maanden om aan de herziene BRL te voldoen. Dit wordt voldoende geacht.</p>
<p>Conclusie handhaafbaarheid: Samenvattend:</p>	De BRL is niet handhaafbaar omdat er geen eisen zijn opgenomen waaraan het "bewijs van vakmanschap" bij ontwerp, installatie en beheer van het bovengrondse deel van een bodemenergiesysteem voor individuele woningen moet voldoen.

	Er is enige zorg over de handhaafbaarheid omtrent de technische aspecten van het bovengrondse deel van een bodemenergiesysteem
--	--

2 Uitvoerbaarheid

De uitvoerbaarheid van beleid of van wet- en regelgeving behelst de vraag of het *toezicht* praktisch uitvoerbaar is. Dit betekent dat de ILT duidelijk en concreet moet hebben op welke wijze de ILT invulling kan geven aan die nieuwe of gewijzigde taak. N.B. Hier wordt dus niet bedoeld op de uitvoerbaarheid door de Normadressaat; deze wordt beoordeeld onder 1.2.2.

1. Vindt er met de Normadressaat toereikende communicatie plaats over de nieuwe wet- en regelgeving? Moet de ILT aanvullende communicatie inzetten om de Normadressaat te bereiken over de handhaving van de wet- en regelgeving?	Het betreft bestaande regelgeving, die voor een specifieke werkzaamheid wordt gewijzigd. Vanuit de ILT is er (nog) geen communicatie nodig. Er is geen sprake in verandering in de rol (bijvoorbeeld ketentoezicht) van de ILT waardoor op dit moment geen communicatie nodig is. Dit is een taak van de schemabeheerder en beleid.
2. Leidt de nieuwe wet- en regelgeving tot veranderingen in de organisatorische inrichting van de ILT? Denk hierbij niet alleen aan het 'harkje', maar ook aan verantwoordelijkheden en bevoegdheden, takenpakket en bemensing van afdelingen.	De herziening van de BRL heeft daar geen invloed op. De ILT zal toezicht op deze BRL ongewijzigd uitvoeren ten opzichte van de huidige situatie. In de BRL zijn veel doorverwijzingen naar technische documenten (ISSO). Deze zijn niet openbaar. Het kennis-/ervaringsniveau over deze technische aspecten binnen het team dat toezicht houdt op de BRL is nog niet voldoende.
3. Heeft de nieuwe wet- en regelgeving gevolgen voor de personele bezetting, zowel in kwantitatief en kwalitatief opzicht? Welke kennis en vaardigheden zijn benodigd en hoe moet hierin worden voorzien (werving nieuwe medewerkers, opleiden bestaande medewerkers, verplaatsing bestaande medewerkers)? Moeten er tijdelijk medewerkers worden ingehuurd om aanlooppromen te ondervangen?	Idem.

<p>4. Heeft de nieuwe wet- en regelgeving gevolgen voor de procesinrichting binnen de ILT ?</p> <p>Passen de nieuwe taken binnen de bestaande uniforme kaders of moeten deze worden aangepast/uitgebreid ?</p> <p>Moeten er aanvullende werkinstructies worden opgesteld ? Moeten bestaande kwaliteitsmanagementsystemen worden aangepast ?</p>	<p>idem</p>	
<p>5. De extra financiële lasten voor de ILT als gevolg van nieuwe taken moeten worden gedekt door tariefstelling derden (in geval van nieuwe taken op het gebied van vergunningverlening) en/of een hogere agentschapsbijdrage (in het geval van toezicht, of in het geval van vergunningverlening waar de tariefopbrengst niet dekkend zal zijn (art. 24 Hoofdstuk XII Rijksbegroting). De investeringen die de ILT moet doen om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren moeten in kaart zijn gebracht en er moet een waarborg zijn dat deze lasten voldoende gewaarborgd zijn. Daarbij moet met name worden gedacht aan:</p>	<p>Idem.</p> <p>Indien toezicht op technische aspecten zal moeten plaatsvinden zal sprake zijn van extra financiële lasten omdat daarvoor kennis/ervaring zal moeten worden ingeschakeld/verkregen.</p>	
<p>5.a</p>	<p>Personele kosten (incidenteel/structureel)</p>	<p>Idem</p>
<p>5.b</p>	<p>Kosten van eventuele aanvullende bedrijfsmiddelen (meetapparatuur e.d.) (structureel)</p>	<p>Niet van toepassing</p>
<p>5.c</p>	<p>Kosten van aanpassingen aan bestaande / investeringen in nieuwe informatiesystemen (incidenteel (ontwikkeling)/structureel (beheer))</p>	<p>Niet van toepassing</p>
<p>5.d</p>	<p>Kosten van implementatie (bijvoorbeeld communicatie) (incidenteel)</p>	<p>Niet van toepassing</p>
<p>5.e</p>	<p>Kosten van huisvesting, voor zover niet opgenomen in de vaste FTE-opslag (incidenteel, bijvoorbeeld verhuiskosten of specifieke aanpassingen aan een pand)</p>	<p>Niet van toepassing</p>
<p>6. Heeft de nieuwe wet- en regelgeving gevolgen voor de informatievoorziening? Denk hierbij aan:</p>	<p>Ja</p>	
<p>6.a</p>	<p>Dient er over de uitvoering van de wet- en regelgeving te worden gerapporteerd en kunnen deze rapportages worden verzorgd door de bestaande informatiesystemen ?</p>	<p>Niet van toepassing, is als het goed is voorzien vanuit beleid</p>

6.b	Leiden aanpassingen aan de procesinrichting (zie 4) tot wijzigingen in bestaande informatiesystemen of de ontwikkeling/aanschaf van nieuwe informatiesystemen ?	Niet van toepassing
6.c	Moeten er afspraken over de archivering van gegevens worden gemaakt?	Niet van toepassing
6.d	Gegevensuitwisseling tussen organisaties:	<p>De ILT beschikt op dit moment niet over de informatie die nodig is om haar taak goed uit te voeren. De ILT heeft geen zicht waar en wanneer deze werkzaamheden plaatsvinden.</p> <p>Gemeld moet worden aan de gemeente/Omgevingsdienst middels het DSO.</p> <p>Er hoeft niet gemeld te worden wanneer de installatie daadwerkelijk wordt geïnstalleerd, alleen door wie.</p> <p>Toezicht kan daarom alleen achteraf, maar daarvoor is veelal toegang noodzakelijk in woningen. Volgens AwB is in dat geval, zonder toestemming van de bewoner, toezicht niet mogelijk.</p>
i	Als uitvoering en toezicht bij meerdere organisaties is belegd, is dan voorzien in laagdrempelige gegevensuitwisseling tussen deze organisaties?	
ii	Als de Normadressaat gegevens moet leveren aan de uitvoeringsorganisatie of de handhavingsorganisatie, is dan voorzien in laagdrempelige gegevensuitwisseling?	
iii	Is duidelijk welke gegevens moeten worden uitgewisseld?	
iv	Zijn deze gegevens eenduidig gedefinieerd?	
v	Is duidelijk op welke wijze de gegevens moeten worden uitgewisseld?	
vi	Voorziet de wetgeving in de bevoegdheid deze gegevens uit te wisselen en vast te leggen? Denk bijvoorbeeld aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	
7. Zijn de gevolgen van de nieuwe wet- en regelgeving voor de organisatiestructuur voldoende wettelijk verankerd in het Mandaatbesluit , mandaatregisters e.d. en zijn deze zaken tijdig met de Ondernemingsraad besproken ?		Voor deze herziening is geen wijziging van het mandaatbesluit noodzakelijk.
8. Zijn er aanvullende technische hulpmiddelen nodig om de nieuwe wet- en regelgeving te kunnen uitvoeren/handhaven? Denk hierbij aan meetapparatuur, beschermingsmiddelen, specifieke werkplek- en communicatieapparatuur, transportmiddelen.		Nee

9. Wat zijn de gevolgen van de nieuwe wet- en regelgeving voor de huisvesting van de ILT ? Voldoen de bestaande locaties of zijn er uitbreidingen/verhuizingen nodig ? Dienen er specifieke aanpassingen aan een gebouw te worden gemaakt om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren ?	Niet van toepassing
10. Zijn er specifieke eisen op het gebied van beveiliging die voortvloeien uit de nieuwe taken? Denk hierbij aan de reeds genoemde aanpassingen aan gebouwen maar ook aan aanvullende eisen op het gebied van autorisaties voor en versleuteling van informatiesystemen ?	Niet van toepassing
11. Leidt de nieuwe wet- en regelgeving tot specifieke aandachtspunten op het gebied van integriteit ?	Niet van toepassing
12. Zijn er eventuele andere aandachtspunten uit bijvoorbeeld het kabinetsbeleid, het Meerjarenplan ILT of de IBRA die door de nieuwe wet- en regelgeving worden geraakt ? Denk bijvoorbeeld aan gevolgen voor de gezondheid, kans op ongelukken (fysieke schade) of economische en financiële gevolgen voor derden, waaronder voor burgers (niet zijde de normadressaat) en/of effecten op de leefomgeving/het milieu.	Niet van toepassing

Conclusie uitvoerbaarheid: Samenvattend, hoeveel extra fte en andere financiële middelen heeft de ILT nodig om het toezicht uit te kunnen voeren?	De BRL bevat veel doorverwijzingen naar technische documenten (ISSO) die niet openbaar zijn. Dit vraagt extra inspanning en scholing van het kennis- en ervaringsniveau van de inspecteurs. De ILT beschikt op dit moment nog niet over de benodigde kennis om haar taak op technische aspecten goed uit te voeren. Verder is een goede registratie van wanneer en waar werkzaamheden plaatsvinden belangrijk om toezicht goed te kunnen uitvoeren.
---	---

3. Fraudebestendigheid

1. Zijn er partijen die (direct of indirect) gegevens verstrekken aan de overheid voor het nemen van een besluit, en die een financieel en/of economisch belang hebben bij het	Ja, bedrijven/personen/lokale overheden.
--	--

frauderen hiermee (denk ook aan intermediairs en onderlinge beïnvloeding door de partijen)? Zo ja, welke partijen?	De wijziging zal niet leiden tot andere vormen van frauderen dan voor de wijziging. Zie beleidsevaluatie.
2. Zijn in de regeling maatregelen opgenomen om de fraude te voorkomen/bestrijden? Denk aan het instellen van meldpunten, het verplicht aanleveren van bewijsstukken, zoals certificaten, accountantsverklaringen, diploma's.	Nee
3. Zijn voldoende effectieve sancties benoemd in de regeling of toelichting voor alle betrokken partijen (inclusief intermediairs en certificerende instellingen)?	Ja
4. Is duidelijk welke maatregelen door de uitvoeringsorganisatie kunnen worden genomen om fraude zoveel mogelijk tegen te gaan (zoals controle van certificaten, administratief (keten-) toezicht, toepassing Wet BIBOB, raadpleging openbare registers voor controle van derdengegevens)?	Ja
Conclusie fraudebestendigheid: Samenvattend	De herziening heeft geen invloed op de fraudebestendigheid van wet- en regelgeving. Het normdocument lijkt voldoende fraudebestendig

Opmerkingen:

Algemeen

De BRL is grotendeels ongewijzigd. Alleen in onderstaande paragrafen en bijlagen zijn wijzigingen opgetreden ten opzichte van versie 2019 welke zijn beoordeeld:

- Algemene informatie bij deze uitgave.
- Hoofdstuk 1. Inleiding.
- Paragraaf 2.2. Termen, definities en afkortingen.
- Paragraaf 4.4.1 voorlopig ontwerp van het systeemconcept.
- Paragraaf 5.3/5.3.1 is komen te vervallen in huidige versie.
- Paragraaf 6.7.13 "beheer van meet- en beproevingsinstrumenten" en paragraaf 6.7.14 "beheer van overige hulpmiddelen" zijn komen te vervallen in huidige versie. Hernummering van niet gewijzigde paragrafen heeft in nieuwe versie plaatsgevonden.
- Bijlage 1b deel 1 en 2 en bijlage 3b deel 1 en 2.
Betreft ongewijzigde aanpassing van wijzigingsblad. Hier heeft al een HUF-toets wijzigingsblad 6000 21 op plaatsgevonden.

Paragraaf 2.2: termen, definities en afkortingen.

Definitie gesloten bodemenergiesysteem en definitie open bodemenergiesysteem

Deze definities (gesloten en open bodemenergiesysteem) zijn afgeleid uit het BAL artikel 1.1), het BLBI (artikel 1.1) en het Waterbesluit (artikel 1.1, lid 1). Het BLBI is per 1 januari 2024 vervallen evenals artikel 1.1 van het Waterbesluit. Hier wordt verwezen naar vervallen wetgeving. Daarom gelieve alleen verwijzen naar geldende wetgeving, het BAL artikel 1.1 en de in de BRL SIKB 2100/11.000 vermelde reikwijdte van de werkzaamheid ondergronds deel bodemenergiesysteem (500 m).

Paragraaf 4.4.1: voorlopig ontwerp van het systeemconcept

Verwezen wordt naar:

- de essentiële gegevens over de mogelijkheid van bodemenergie ter plaatse, genoemd in Protocol 11001 [10] van de BRL 11000, Bijlage 2, Tabel 1b- T1 / T2 / T3[11];

Volledigheidshalve zou hier ook naar bijlage 1 van protocol 11001 verwezen moeten worden. Naar verwachting van de ILT is dit weggelaten, omdat bij "individuele woningen" doorgaans geen open bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd.

Bijlage 4: overzicht van diploma-eisen

Als vereiste is in bijlage 4 toegevoegd "bewijs van vakmanschap" voor ontwerpen, installeren en beheren van individuele woningen 9 (diensten 1, 2 en 3).

In de BRL 6000 21 wordt verder niet gesproken over vakmanschap. Op welke wijze moet getoetst worden of iemand beschikt over het vereiste vakmanschap? Wie geeft dat bewijs van vakmanschap af? Wat houdt dit bewijs in?

In de huidige vorm is dit niet uitvoerbaar, toetsbaar en handhaafbaar.